

- Тоа се всушност триесетина поглавја, односно приказни кои како пиксели сочинуваат една поголема слика. Сите карактери се појавуваат, исчезнуваат и повторно стапуваат на сцена, како танцовачи во кореографија, а читателот постојано го бара клучот и поврзаноста меѓу настаните и ликовите движејќи се од приказна во приказна. Тоа се приказни за љубовта, осаменоста, неуспешните обиди за комуникација и себепронаоѓање, зграпчени моменти, кратки средби и погледи кои создаваат врски...

Приказните имаат наслови како делови од телото. Зошто?

- Да, приказна за окото, приказна за папокот, приказна за прстите... Јас мислам дека нашето тело е она на кое е испишана приказната на нашиот живот. Некогаш со скокотливи љубовни допири, некогаш со шлаканици и гребаници.

Во младоста почнавте да пишувате поезија, па потоа преминавте на проза. Како изгледа тој премин од едното во другото?

- Јас на истиот начин размислувам додека пишувам и поезија и проза. Што се однесува до формата, повеќе ме привлекуваат кратките жанрови. Песната не прифаќа раскажување на настаните, туку само слики кои ќе блеснат оставајќи му на читателот да ја разјасни врската меѓу нив. Тие се столбови на кои ќе се врзе раскажувачката нитка. Во прозата ме возбудуваат кратките приказни и моментите кои на свој начин ја рефлектираат приказната од заднина.

Врз Вашите дела големо влијание има и детството поминато зад железната завеса, но и настаните кои следуваа во поширокиот регион. Има ли автобиографски моменти во Вашето творештво?

- Би рекла дека нема, но тоа важи само за приказните. Емоцијата мора да излезе од мене на кој и да било начин, затоа што во таа Унгарија сум родена, го поминав своето детство, тука се формирала мојата личност, рефлексии, стравови. Откако ќе помине младоста, човекот не се менува во значителна мера. Може да ги усвои формите, правилата на однесување, но првобитните рефлексии остануваат исти.

Пишувате и за места и настани од поранешна Југославија...?

- Нам во Унгарија порано

Во Скопје Тот го промовираше својот роман „Пиксел“ и тврди дека вистински уживала во културните настани кои ги нуди градот

„Инспирирацијата ја добивам наслушнувајќи ги разговорите на другите додека се возам во автобус, додека патувам... Ги ловам погледите, дојирите, емоциите на луѓето околу мене. Како војер вивам и забележувам моменти од тучиите животи...“

Југославија ни беше Запад. Така се чувствував и кога доаѓав сега кај вас во Македонија. Често патувавме во Србија, Војводина и Босна и Херцеговина, но и во Хрватска. Во тоа време кај вас можеа да се купат многу убави работи, луѓето беа убаво облечени, продавниците беа полни... Нема да направам грешка ако кажам дека иновативните литературни тенденции во тоа време потекнуваат токму од тие простори на поранешна Југославија.

За прв пат сте во земјава. Какви емоции носите?

- Морам да ви кажам дека сум воодушевена. Во Скопје пронаоѓам многу сличности во архитектурата, споредувајќи ја со унгарската. Тоа се оние остатоци од старите политички уредувања видливи и денес, колку и да се гради и надградува, колку и да се создава ново. Дојдена сум

во посета на Скопје заедно со мојот син-тинејџер кој не сака ништо да пропушти. Тој свири гитара, а од концертот на Влатко Стефановски и Мирослав Тадиќ беше буквално восхитен. Особено ми се допаѓа Старата чаршија која зрачи со неодолив шарм. Се забележува отоманското влијание дури и во фактот што сите овде кај вас пушат. Дури и младите.

Имате ли омилен писател?

- Повеќемина се. Во моментот ме импресионира Орхан Памук. Се радувам што следните промоции за моите последни романи закажани за есенва, ќе ми бидат токму во Истанбул.

Вие изработувате витражи. Како ја поврзувате оваа уметност со литературата?

- За мене ракотворбите не се уметничка форма како книжевноста, туку страст и одмор. Кога во еден момент од мојот живот решив повеќе да не работам со полно работно време, ми беше важно да се обезбедам од повеќе страни. Ми беше важно книжевноста да не ми е единствен извор на приходи, бидејќи пишувам само кога имам инспирација, а не за да заработам. Од друга страна енергијата вложена во мануелната работа не е во спротивност со интелектуалното создавање, како што е преведувањето или уредништвото. Работата со рацете и размислувањето за материјалот и целиот процес не го исклучува, не го гаси, размислувањето за пишаниот збор. ■